

■ Ötven éve történt

Emlékköavatás Ópusztaszeren

A Csongrád megyei közgyűlés és Ópusztaszer önkormányzata által rendezett földosztási emlékkönnepségre több neves személyiség is meghívást kapott. Köztük az esemény szónoka, dr. Lakos László földművelésügyi miniszter, a díszvendég pedig – ötven évvel ezelőtti elődjének lánya – Nagy Erzsébet asszony volt. A Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékparkban a Popovics Lőrinc szobrászművész által készített földosztási emlékkönnél a csipős hideg

ellenére sok érdeklődő gyűlt össze. Lehmann István, a megyei közgyűlés elnöke köszöntőjében utalt is arra, hogy ez az alkotás most már az utókor figyelmét is felhívja az első földosztó karó egykori leverésére. Dr. Lakos László beszédében többek között hangsúlyozta: azért is kell emlékezni a múltra, hogy abból tanulhasson a ma embere, azaz úgy kell politizálni, hogy soha többé ne kerüljön sor olyan földosztásra, amelyet erőszakos tulajdonelvétele

követ. A miniszter a magyar parasztság mindenkor jellemző, föld iránti vágyának felidézésén túl rámutatott arra is, hogy a jelenleg folyamatban lévő földtulajdon-szerzésnek elsősorban a mezőgazdaságból élők érdekeit kellene képviselnie. „Ez azért is fontos lenne, mert így végre beteljesedhetne Nagy Imre földosztó miniszter vágya, hogy a föld azoké lehessen, akik megművelik” – mondta Nagy Erzsébet, édesapja 50 évvel ezelőtti beszédére hivatkozva.

Kecskeméti János, Ópusztaszer polgármestere pedig azon reményének adott hangot, hogy a most levert cölöpök már sokáig a helyükön maradhatnak, és hazánkban nem kerül sor egy negyedik földosztásra. Szavai után Lehmann Istvánnal együtt szimbolikusan ismét levertek egy cölöpöt az 1945-ös első jelzőkar helyére. Példájukat követte dr. Lakos László, majd Nagy Erzsébet, valamint több jelenlévő. A Szózat hangjaival befejeződő ünnepséget az Árpád-emlékmű megkoszorúzása és a Feszty-körkép megtekintése követte.

A késő délutáni órákban pedig Szegeden a Fekete-házban megalakult a Nagy Imre Társaság szegedi csoportja.

N. R. J.

■ A kárpótlási földigények kielégítése, valamint a mezőgazdaság jelenlegi helyzete kapcsán igazi aktualitása volt a tegnapi – dr. Gécz József országgyűlési képviselő szavai szerint – emlékidézőnek is nevezhető agrárfórumnak, amelyre az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark központi múzeumépületének előcsarnokában került sor.

Dr. Lakos László földművelésügyi miniszter az időszerű kérdésekről szólva tudatta az egybegyűltekkal, hogy a minisztérium mindent megtesz a kárpótlás felgyorsításáért, amit egy, a Parlament elé terjesztendő csomagterv kidolgozásával kívánnak alátámasztani. Szükség lenne többek között arra, hogy az árveréseken kedvezményt kaphassanak a helybeliek, továbbá a megbízások licitálás lehetőségeit is korlátozni kellene. A szaktárca képviselői azt szerelnék elérni, hogy legkésőbb egy éven belül befejeződjön hazánkban az árverés, és a földingatlanokat ne csak kikarózzák, de be is jegyezzék a földhivatalok. A részaránytulajdon körüli feszültségeket szintén mielőbb fel kellene számolni, hogy megvalósulhasson a földek

■ Az ópusztaszeri agrárfórum egyik dilemmája ■ Mennyire „bokrosodik” meg az állami támogatás?

Amikor a rációt legyőzte a politika

A tanácskozás résztvevői érdeklődéssel hallgatták az előadókat. (Fotó: Enyedi Zoltán)

elsődleges tulajdonba adása. Ezt ugyanis várhatóan újabb követi majd, amellyel kapcsolatban eltérőek a vélemények. A földeknek a minisztérium szerint úgy kellene gazdát cserélniük, hogy azok – akár kedvezményes hitellegesség igénybevételével – a gazdálkodók és ne a spekulánsok kezébe kerüljenek.

Dr. Csikai Miklós, a Magyar Agrárkamara elnöke a földosztással kapcsolatban az 1945-ös, az 1958-as és az 1990-es éveket úgy említette, mint amikor a rációt legyőzte a politika. Szólt a „zsébszerződések” ellen, amelyek miatt nem ismeretes a mai birtokosok valós állapota. A szónok rámutatott arra is, hogy

a magángazdák önkéntes szövetkezésének fontossága semmiképpen sem vitatható. A MAGOSZ elnöke, Kozma Huba többek között azt hangsúlyozta, hogy a külföldiek földtulajdonhoz juttatását nem szabad eltiltani, mert napjainkban a hazai vásárlók még kis eséllyel léphetnek fel velük szemben. Deák Ferenc (Magyar Parasztszövetség) szerint nem szolgáltatott igazságot a részleges kárpótlás: 1990-ben már az ügyeskedők, az előre látók, ha közvetetten is, de közreműködtek a törvény meghozatalában.

A fórum további részében többen mondták el észrevételeiket, és kérték a minisztert, hogy a szaktárca legyen tekintettel a földbérlet, illetve a földtulajdonosok gondjaira, az export árbevétel növelésének lehetőségeire is éppúgy, mint az Alföldön jellemző ökológiai problémák megelőzésére.

N. Rác Judit

■ Két és fél millió tulajdonos

Lehet kérni a támogatásokat

Vajon célt érnek-e a mezőgazdasági támogatások – tette föl a kérdést tegnap, szerdán Szegeden, a megyeházán megrendezett agrárfórumon Rednágel Jenő, az FM helyettes államtitkára –, amikor a termelők nem jutnak hitelhez? Mivel az 1995-ös támogatások jó része kamattámogatás, a bankok pedig nem hajlandók hitelezni a mezőgazdasági termelést, a probléma felvetése jogosnak tűnik.

A helyettes államtitkár elmondta: a mezőgazdaság különböző külföldi (Világbank, EBRD) hiteket vehet föl az állam garanciavállalásával. Az EBRD-vel – amely korlátlannul hajlandó hiteket rendelkezésre bocsátani – már le is zárultak a tárgyalások. A banki gondolkodásra jellemző, hogy az OTP Rt. az első 40 millió dolláros csomagból 20 milliót visszaadott, azzal az indokkal, hogy nem tudja kihelyezni.

Idén a mezőgazdasági támogatások szektorsemlegesek, és főleg a fejlesztésekhez kapcsolódnak. Máris be lehet adni az igényléseket, a kormányrendelet ugyanis jogerőre emelkedett. Az építkezésekhez, valamint a berendezések vásárlásához 60-75 százalékos kamattámogatás járul, ami azt jelenti, hogy egy beruházás körülbelül 10-12 százalékos kamattalabbal tétő alá hozható. Megszűnt az 500 ezer forintos

egyszeri támogatás rendszere, ám építőipari beruházásnál a bekerülési összeg 40 százaléka visszatérő támogatásként megadható. Az efelelti részre hitelt lehet fölvenni, a már említett 60 százalékos kamatpreferenciával. Ellenben a visszatérő támogatás beruházásként nem haladhatja meg a 20 millió forintot. Megmaradtak a tenyészállattámogatások, szarvasmarha és tehén esetében 20, kocánál 5, jenkénél 3 ezer forint vehető fel egy tenyészállatra.

Rednágel Jenő elmondta: annak ellenére, hogy az eltelt négy év változásai egy évszázadra is bőven elegendőek lettek volna, a mezőgazdaság még mindig jelentős hányzó maradt. Az ágazat hazai bruttó termelésnek a 13-14. az exportnak pedig a 22 százalékát adja, ez utóbbinak az értéke 2,4 milliárd dollár. Holott a termelés 1990 óta 25 százalékkal csökkent (az állattalommány a felére esett vissza). A helyzetet nehezíti, hogy a beruházásokra fordított pénzösszeg folyóáron a felére csökkent, a támogatások értéke nominálértéken is a 70 százaléka az 1990-esnek.

A földkárptalással a mezőgazdasági földterület 70 százaléka, 5,2 millió hektár föld 2,4 millió ember tulajdonába került. Egy főre 2,5 hektár jut. Szerencsére a földhasználat más arányokat mutat: a földterület 60 százalékat magántulajdonban lévő nagyüzemek művelik.

Fekete Klára

■ Rádió- és televíziótörvény

A kormányfő szándékának megfelelően folynak a hatpárti egyeztető tárgyalások azért, hogy a rádiózásról és a televíziózásról szóló törvény mielőbb megszűlessék – jelentette ki szerdán Révész Tamás, a kormányfő személyes tanácsadója a pártok képviselőinek többórás egyeztető megbeszélése után. A médiaszakértők konszenzusra jutottak a törvény közszolgálati elemeket

Hatpárti egyeztetés

tartalmazó fejezeteinek sarkalatos kérdéseiben, s elhatározták, hogy hatpárti megegyezést készítenek elő, amelynek szövegét nemcsak a médiapolitikusok írják alá, hanem a frakcióvezetők is.

■ „Janus-arcú a múltam, de a szónak a jobbik értelmében” – kockáztatja meg a hasonlatot dr. Katona András, a Szegedi Piac- és Vásárgazgatóság új igazgatója. A poszttra kiírt pályázat nyertese ugyanis az elmúlt években egyfolytában ingázott a közigazgatás és az üzleti világ között.

■ **Ismerve az életjáradékát, a legszívesebben azt kérdeztem: hol nem dolgozott eddigi pályafutása során. De komolyra fordítva a szót, most arra kérem, emelje ki azokat az állomásokat, amelyeket a legjelentősebbeknek tart!**

– Életem első munkahelye a Dorozsmai úti kemping volt, ahol recepcióként dolgoztam. Itt szereztem az első idegenforgalommal kapcsolatos tapasztalataimat, amelyeknek később nagy hasznát vettem, amikor a városi hivatalnál konferenciák és egyéb rendezvények szervezésével foglalkoztam. Jópár évvel később a Tisza Volán idegenforgalmi üzletágának voltam a vezetője. De ezek az állások nem követték egymást sorrendben. Közben például elvégeztem a JATE jogi karát, vezettem a megyei tanács

3 KÉRDÉS

■ Az új vásárigazgatóhoz

Búcsú a Mars tértől?

szakkönyvtárát, tehát kapcsolatba kerültem a közigazgatással. „Belebolondultam” a dologba, s elméleti, például területfejlesztési kérdésekkel foglalkoztam Ausztriában és Amerikában. Voltam a megyei tanács oktatási és továbbképzési intézetének igazgató-helyettese, a Microsystem Rt. területi igazgatója, az informatikával a Novotrade Rt.-nél barátkoztam és dolgoztam a Progress Alapítványnál. Legutoljára pedig családi vállalkozásunkat, a Szanibelt vezettem, a Primex Rt. kozmetikai üzletágát képviselve.

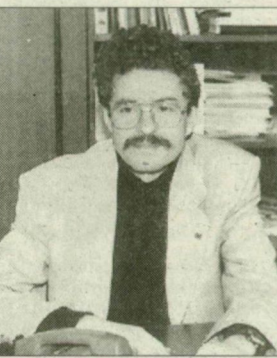
■ **Milyen koncepcióval nyerte meg a vásárigazgatóságra kiírt pályázatot és az eltér-e az előd, Csonka Gábor programjától?**

– Olyan elképzelést vázoltam föl, amit városmarketingnek lehetne nevezni és amelyet hivatal nem tudna megfelelően művelni. Meg kellene formálni a város egy-séges arculatát, ami megnyilvánulna az egyforma csatornafedelelekben és műemléktáblákban éppúgy, mint a város karakteres képeinek kialakításában. Szeretném végigvinni azt a tervet, amit Csonka már nem tudott befejezni: a költségvetési intézményből piaci szereplőt faragni. Vagyis a Szegedi Piac- és Vásárigazgatóságnak rövid időn belül gazdasági társasággá, kft.-vé kell alakulnia. Majd amint az ipari vásár végeleges helyére költözik a Mars tértől – mert nincs más megoldás –, akkor lehet rt.-

■ Németh Sándor altábornagynak, a Magyar Honvédség vezérkari főnökének, a Magyar Honvédség parancsnoka első helyettesének meghívására háromnapos hivatalos magyarországi látogatásra érkezett – delegáció élén – Cvetan Totomirov vezérezredes, a Bolgár Hadsereg vezérkari főnöke.

Katonai megbeszélések

A vezérezredes vezette küldöttség és vendéglátója a tervezett plenáris tárgyaláson az 1995. évi katonai együttműködési tervet vitatják meg.

Dr. Katona András

ben gondolkodni és befektetők keresni.

■ **Kinevezésével egyidőben döntött a városi közgyűlés arról is, hogy nem támogatja az Agroker Rt. agrárcentrum koncepcióját. Mi a véleménye a régóta tartó háborúskodásról?**

– Jó gondolatnak tartom az agrárcentrumot, de nem valószínű, hogy hatósági parancsra. A város teljesen nyilvánvalóan a saját nagybani piacát támogatja és nem foglalkozik azzal, hogyan mentse meg egy gondokkal küszködő részvénytársaságot.

F. K.